

УДК 347.4

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ

Студ. Н.О. Толкач, гр. БП-2-16

Студ. Г.Л. Амбруш, гр. БП-1-16

Науковий керівник доц. А.А. Телестакова

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є з'ясування особливостей змісту договору доручення. Завданням є дослідити права та обов'язки сторін за договором доручення.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що пов'язані зі здійсненням прав та обов'язків сторін договору доручення.

Предметом є особливості змісту договору доручення.

Результати дослідження. Теоретичною основою дослідження є праці таких науковців-цивілістів, як І.Г. Бабич, А.А. Сайфутдінов, Б.І. Пугінський, А.А. Телестакова, Н.В. Федорченко та інших.

Договір доручення є однією з підстав представництва, а на регульовані ним відносини поширюються загальні норми про представництво. Цей договір регулює лише взаємовідносини довірителя та повіреного, але не їх взаємозв'язки з іншими особами.

Таким чином, питання висвітлення характеристики договору доручення є актуальним при вивченні цивільного права взагалі.

Договір доручення — це договір, за яким одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, вчинений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя (ст.1000 ЦК).

Суть договірних відносин за договором доручення – вчинення певних юридичних дій повіреним від імені та за рахунок довірителя. Це можуть бути дії, пов'язані з укладанням або виконанням договорів, а також процесуальні дії, складання актів.

Повірений зобов'язаний (ст. 1006 ЦК):

- повідомляти довірителя (на його вимогу) про хід виконання доручення;
- після виконання доручення або в разі припинення договору до виконання доручення повірений зобов'язаний повернути довірителю довіреність, строк дії якої ще не минув, і подати звіт про виконання доручення (із зазначенням вчинених ним дій і досягнутих результатів) і виправдувальні документи (рахунки, квитанції), якщо цього вимагають умови договору та характер доручення.
- після отримання від третіх осіб грошей, майна, документів відразу передати їх довірителю.

Повірений має право:

- отримати винагороду;
- відступити від вказівок довірителя;
- отримати відшкодування фактичних витрат, понесених ним у зв'язку з виконанням доручення;
- відмовитися від виконання доручення в односторонньому порядку (ст. 1008 ЦК).

Довіритель зобов'язаний:

- видати повіреному довіреність на вчинення ним юридичних дій, зазначених у договорі (ст. 1007 ЦК).
- виплатити повіреному винагороду (якщо, звичайно, договором не передбачене безплатне виконання доручення);
- прийняти від повіреного все отримане ним від третіх осіб у процесі виконання доручення. Виняток становить випадок, коли повірений відступив від вказівок довірителя, а договором передбачена заборона на таке відступлення;

- забезпечити повіреного необхідними засобами для виконання доручення та відшкодувати йому фактичні затрати, понесені при виконанні доручення.

Довіритель має право:

- отримувати інформацію про хід виконання доручення;
- отримувати звіти повіреного про виконання доручення;
- скасовувати своє доручення в односторонньому порядку (ст. 1008 ЦК).

Мета договору доручення — здійснення повіреним прав довірителя, набуття, зміна і припинення для нього прав та обов'язків шляхом здійснення угод.

Розглянемо договір доручення на продаж товару. Суть договору полягає в тому, що повірений від імені довірителя і за його рахунок поставляє товар покупцеві. Довіритель компенсує повіреному здійснені в ході виконання доручення витрати і виплачує винагороду.

У бухгалтерському обліку довірителя товари, передані повіреному, відображаються за дебетом субрахунка 283 «Товари, передані на комісію». При передачі товарів доходи і витрати у довірителя не виникають. Дохід від продажу товару виникає в періоді його реалізації повіреним. До витрат включається собівартість такого товару. Облік за податком на прибуток ведеться аналогічно бухгалтерському обліку. При передачі товару повіреному нараховуються податкові зобов'язання з ПДВ виходячи з договірної вартості товару, але не нижче за ціну придбання (або виготовлення, якщо за договором доручення продається власна продукція).

На цю дату довіритель повинен виписати податкову накладну і зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних.

У бухгалтерському обліку сума винагороди включається до доходу повіреного. Сума отриманої компенсації витрат до доходу повіреного не включається. Відповідно, і сума здійснених витрат не включається до витрат.

Сума отриманої винагороди є об'єктом обкладення ПДВ.

Датою виникнення податкових зобов'язань буде або дата отримання винагороди, або дата підписання документа, що засвідчує факт надання послуги (наприклад, акта наданих послуг). При здійсненні витрат, пов'язаних із виконанням доручення, у повіреного виникає податковий кредит (на підставі зареєстрованої в ЄРПН ПН, оформленої постачальником). На дату отримання компенсації таких витрат від довірителя у повіреного виникають податкові зобов'язання.

Висновки. Отже, облік за податком на прибуток у повіреного і довірителя здійснюється за правилами бухобліку, різниці для коригування фінрезультату не виникають. Податкові зобов'язання і податковий кредит у повіреного і довірителя – платників ПДВ виникають за правилом першої події.

Припиняється договір доручення у разі:

- 1) відмови довірителя або повіреного від договору;
- 2) визнання довірителя або повіреного недієздатним, обмеження його цивільної дієздатності або визнання безвісно відсутнім;
- 3) смерті довірителя або повіреного.

Ключові слова: договір, договір доручення, зобов'язання, довіритель, права та обов'язки сторін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№40-44. Ст. 356
2. Бабич І. Г. Договір доручення: загальні положення / І. Г. Бабич.
3. Мірзоян А.А. Договір доручення за римським та за сучасним цивільним правом України / А.А. Мірзоян. – К.: Київський міжнародний університет, 2003. – с. 59-65.
4. Телестакова А.А. Правове регулювання відносин з надання послуг / навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 160 с.